

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4,50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A tények igazsága.

Irta: Szathmári Mór orsz. képviselő.

A tényekben van a legnagyobb bizonyító és cáfoló erő. A tények bizonyítják legjobban az új kormányzati rendszer ellen felhozott vádak és támadások gonosz célzottságát; a tények cáfolják meg legjobban a durva rosszakaratból eredő, teljesen alaptalan állításokat.

Vad rikoltozással hirdetik az új kormányzati rendszerelleneségeit, hogy ez a rendszer elhanyagolja a nép érdekeit; hogy nem fogja pártját azoknak a milliőknak, akiknek nem telik a földi javakból s nehéz, keserves munkával töltvén életüket, ők tulajdonképpen az ország fentartói.

És kik azok, akik ezt a súlyos vádat hangoztatják? Kik azok, akik ezt a merőben alaptalan gyanúsítást a koalíció és természetesen első sorban a függetlenségi párt fejéhez vagdossák?

Egyfelől a régi rendszer emberei, akik évtizedeken keresztül vakon támogattak olyan kormányzást, mely a népmilliókért semmit sem tett, csak terheit növelte; azok, akik teljesen érzéketlenek voltak minden korszerű szociális reform iránt s hallani se akartak ilyenekről. Most egyszerre azonban felfedezték a né-

pet s hangos lármával állanak a piacra, mint a népmilliók érdekeinek képviselői. Egyszerre megrohanják az államot olyan szociális követelésekkel, aminőkről mélysegesen hallgattak, amíg a hatalom birtokosai voltak, másfelől a szocialista táborból hangzanak fel a vádak és gyanúsítások.

Ámde nézzük a tényeket a maguk igazi valóságában. A tények azt bizonyítják, hogy Magyarországon a tulajdonképpen való szociális politikát elsőnek Kossuth Ferenc vitte bele az aktív politikába. Kossuth Ferenc volt az első, aki a magyar nemzeti politikával összekötötte a szociálpolitikai alkotásokrairányzott közveletlen törekvést már gróf Tisza István kormányelnöksége idején. És a tények világos igazsága bizonyítja, hogy a nemzeti kormány tört elsőnek ösvényt a szociálpolitikai alkotások számára. Nemcsak gondolatokkal, nemcsak eszmék hirdetésével, nemcsak a népmilliók közhangulatának megnyerésére alkalmas puszta jelszavakkal, hanem létező intézmények megteremtésével. A nemzeti kormány úgy fogta fel hivatását a szociálpolitika terén, hogy cselekednie kell — és cselekedett és cselekszik.

Azt a szociálpolitikai programot, melyet Kossuth Ferenc emlé-

keztes parlamentari beszédében kifejtett volt, mikor Tisza Istvánnak felajánlotta a parlamentari békét, bölcs fokozatossággal váltja most valóra a koalíciós kormány, élén ép Kossuth Ferencel, aki már említett beszédében helyezte a megalkotandó reformok sorában első helyre a választói jog kiterjesztését. És csak azért nem az általános választói jogot, mert gr. Tisza Istvánnal szemben azt amúgy is hiába követelte volna egyik békefeltételül. De a szabadelvű pártnak és vezérének csak létszámfőlemelés kellett; a nép érdekeivel szemben süket maradt.

A tények, melyeknek igazsága elől az elfogultsággal teljes rosszakarat mereven elzárkózik, kétségtelenül bizonyítják, hogy a népért, az ugynevezett „kis emberek“ érdekében évtizedeken át nem tettek az egymást fölváltó kormányok annyit, mint amennyit a koalíció és kormánya tett rövid két esztendei idő alatt.

Csak néhány alkotásra mutatunk rá. Meghozott a munkásbiztosításról szóló törvény, mely a munkásokkal és ezek hozzátartozóival szemben több humanizmust tanusít, mint az európai államok közül akármelyiknek hasonló természetű törvénye.

A mezőgazdasági eselések helyzetét a multhoz képest igen jelen-

Mozaik darabok.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Irta: Ádám Éva.

Távoli nagy vizeken jártam. Kék tengereken, ahol nem látszottak a partok. El tudtam ülni egy helyen órák hosszat. Sajátosságos mély, altató, síró, panaszos a vizek mormolása, csak hallgatni kell érző lélekkel.

Mentünk, mentünk. Ég és föld között lengeni, csudalatos érzés az. Istenre gondol az ember. Minden idegszála megfeszül. El se tudja képzelni, milyen is az a száraz föld, amelyen állani lehet mozdulatlanul. Valahogy úgy elfelejti az ember az embert. A telek felemelkedik és megtisztulnak az emlékek.

Tisztán láttam önmagamot és leány életemet, ott a kék vizeken, ahol olyan szomoruan zúgnak a habok.

Éreztem, hogyha talán vissza sohase fordulna az a bajó, csak mindig előre menne az ismeretlen világokba, én talán nem sírnám vissza az elhagyottakat. És éreztem, hogy ha ott ringanánk egy helyben a hullámok tetején és nem érnék partot soha: én talán megnyugodva ülnék vissza elhagyott helyemre, hogy ne halljak mást soha ennél a csöndes zúgásnál, ne lássak mást a csodálatos színű tájéknál.

A büszkeség, az önértet, a hiuság, a tudomány és minden elvesz a nagy arányban. Szőgyenletesen kicsinynek érzi magát az ember. Amire büszke volt életében, azt itt nem meri kimondani, oly senkinek érzi azt. A vágyaknak határt szab a végtelenség. Ránk nehezebb valami érzékfőtlen nagy és bus, szinte szomorúan merengő letem. Milyen parányi és parányabb lény vagyok! Ha engem itt eltemetne egy szeszélyes hullámhegy és nyom nélkül tűnnék el a mélyben, vajjon maradna-e utánam egyetlen emlék ott a messze szára fő dőn, amely emondaná, hogy én is éltam!

Csak itt és csak ebben az órában éreztem át, hogy él az ember. Fárad, küzd, dolgozik és mindez csak azért, hogy éhen ne haljon! Minden energiát el kell pazarolnia a megélhetése biztosítására. Az élet nem hagy időt és nem hagy kedélyt, akaratot másokért élni. És mezdorodtam az élettől. És pogány gondolatok támadtak a lelkemben. Azt gondoltam: én Istenem! Miért nem teremtetted az élet fenntartására szükséges tápszert légnemű állapotban? Telítve lenne a levegő és maga a puszta légzés, bevinné a tápanyagot a testbe. És nem kellene érte küzdenie senkinek!

És ahogy a habok tovább zúgnak, tovább tépelődtem én is. Vajjon mi érteke lenne az életnek e küzdelem nélkül? Vajjon, ha az

anyag kimaradna életünkől, vajjon születnének-e gyönyörű nagy eszmék, ideálok, amelyek után rohanna az ember, mint most a kenyér után.

Vajjon milyen lenne az erkölcs fogalma, értelme? Hiszen a kenyérért öl, rabol, gyilkol a gonosz, aki talán nem is gonosz, csak éheznek ő maga, vagy apró gyermekei.

Talán a mai erkölcs is relativ dolog. Sőt minden cselekményt csak a körülmények hozzáilleszkedése tüntet fel jónak, vagy rossznak.

Egész eddigi életem céltalannak tüntet fel ott a nagy, kék vizeken. És azt érztem, hogy minden, amit ott a messze szárazföldön emberek alkotnak, eltöpi, elvesz a természet nagy céljai között. A szárazföldön büszkén, emelt fevel járok, a lelkemben hitet, hogy embertársaim javáért fogok élni mind.

És itt érzem, hogy senki vagyok, semmi vagyok. Ha itt megszűnnék az életem, meg-sírna na egy jó édesanya, édes apa, testvér. És azt mondanák, hogy jobb, szebb leány nem volt e földön, mint én.

Amikor a szeretet veszíti el az ő kiválasztottját: nagy fájdalom az!

És én talán nem síratnék senkit, ha jönnének a habok, hogy eltemessenek.

A lelkemben áfutna egy édes érzés, a gyermek érzése otthonához, megjelennék egy

tékenyen javította az új törvény. A munkásházak létesítéséről szóló törvényben az állam gondoskodik a mezőgazdasági munkások siralmas lakásvizonyaiknak javításáról. A kereskedelmi minisztériumban Kossuth Ferenc buzgalmából immáron jórészt elkészült az ipartörvény revíziójára vonatkozó nagy reformjavaslat, mely a kisiparosok régóta hangoztatott kívánalmait váltja majd valóra s munkásvédelmi részében a magyar munkásvilág érdekeit óvja meg a jogtalan zaklatások és az izgatók vad terrorizmusa ellen.

A nemzeti kormány teljes odaadással fáradozik a kivándorlással összefüggő bajok orvoslásán. A képviselőházban már napirendre van tűzve a másodosztályú kereseti adó megszüntetéséről szóló javaslat, mely a szegényebb néposztály vállairól veszi le egy eddig viselt igazságtalan terhet. Tárgyalásra készen van a végrehajtási törvény módosításáról szóló javaslat, mely a szociálpolitikai terén óriási haladást jelent.

A Wekerle Sándor által beterjesztett adóreform javaslatnak is egyik vezető gondolata a legcsekélyebb teherviselési képességgel bíró néprétegek adózási köteletségének nagymértvű enyhítése. Parlamenti tárgyalásra vár a büntetőjogi novella, mely büntető törvénykönyvünknek sok olyan fogyatékoságát, tévedését, hibáját szünteti meg, ami főképpen a szegényebb néposztályt érte méltatlan, igazságtalan és súlyos következményeivel.

És itt sem állapodik meg a koalíció. A függetlenségi pártban erős és egységes az az elhatározás, hogy még a mostani országgyűlés alatt létesíttessenek olyan reformok, melyeknek áldásos hatásait közvetlenül érzi majd az ország földművelő népe.

És mindezeknek tetejébe a koalíció megcsinálja azt a nagy, igazán korszakalkotó reformot, mely a nép millióit bevonja a választói jog él-

vezetébe. Megcsinálja az általános választói jog alapján a nagy parlamenti reformot s ezen a téren is beváltja azt, amire vállalkozott. Persze, hogy e reform megalkotásánál szem előtt tartja a magyar nemzet uralmának lehető biztosítását, s ép ez okból a nemzet ellenségei kigyótbékát kiáltanak reá és reánk. De az ország becsületes, hazafias magyar közvéleménye bizonyára ép azt róná fel bűnül, ha e reform megalkotásánál a kormány elmulasztaná a magyar nemzeti érdekek kötelezőszerű gondozását.

Andrássy a királynál.

A választói jog a király előtt.

— Távirati tudósítások. —

— március 4.

Andrássy belügyminiszter délelőtt 11 órakor Schönbrunnban kihallgatáson megjelent a király előtt. A miniszter délután 1 órakor tért vissza a kihallgatásról a magyar palotába. A kihallgatás után a miniszter több magyar és bécsi lap munkatársával közölte, hogy kihallgatásán folyó ügyekről tett a királynak jelentést.

Más oldalról jelentik Bécsből, beavatott körökben a bizonyosság hangján beszélnek arról, hogy a belügyminisztert elsősorban az általános választójog kérdése hozta Bécsbe. Ez korántsem annyit jelent, hogy talán a belügyminiszter a kész javaslatot vitte előzetes jóváhagyás végett a királyhoz. A javaslatnak eddig csak a legfőbb alapelvei és körvonalai vannak papíron és szó sem lehet arról, hogy Andrássy azt — a legkorábbi terminust jelölve meg — a nyár előtt be akarja nyújtani a képviselőházban. Itt legfőbb elvi kérdésekben való hozzájárulás kikeréséről van szó, mert immár kétségtelen, hogy a javaslat a plurális szavazás elvén alapul s az udvari körökben már ez ellen is nagy az ellenszenv. Hogy a kérdést most az uralkodó ele kellett vinni, ennek magyarázata az, hogy a függetlenségi párt nagy része a házszabályrevízióval szemben való magatartását attól teszi függővé, hogy az általános választói jog legfőbb pontjait megismerje.

Andrássy eszerint a királytól ezekhez kér hozzájárulást, hogy a házszabályrevízió sorsát átvigye a legelőzőbb akadályon.

Kétség sem fér abhoz, hogy ezen az audiencián szóba fognak kerülni a koronai kiegyezés kérdései is, mert nyílt titok, hogy aktualissá válásukat éppen gróf Andrássy Gyula sürgette leginkább. Ezek szerint a mai audienciát jóformán kizárólag előkészítő és informatív jellegűnek kell tekintenünk, de éppen ezért a magyar politika jövő fejlődésére esetleg igen messze menő következtetése lehet.

Bécsből táviratozzák a hivatalos Budapesti Tudósítónak: gróf Andrássy Gyula belügyminisztert délelőtt 11 órakor Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta. A miniszter, aki a folyó ügyekről tett jelentést a királynak, előreláthatólag még ma visszatér Budapestre. Egyes lapoknak a választási törvényjavaslat tartamára vonatkozó követeléseit tisztán találhatáson alapulnak.

A horvát helyzet.

Nagyon sötétnek látják.

— március 3.

A parlament három napos szünete alatt erősen foglalkoztatják a kormányt Horvátország ügyei. A választások most már befejeződtek és a helyzet tiszta, de éppen nem kedvező. A horvát koalíció abszolút többséggel szemben egyelőre semmit sem tehet a horvát kormány. Igen nagy elkedvetlenedést okoz, hogy a szerb radikálisok félrevezették a horvát kormányzatot. A magyarok barátjainak mutatkoztak és arról beszélnek, hogy tizenhat-tizenleleke mandátum áll rendelkezésükre. Mindebből semmi sem volt igaz. Még súlyosabbítja a helyzetet, hogy a nagymértvű izgatás és terrorizmus folytán a tisztviselők is mind a kormány ellen foglaltak állást, még pedig úgy a horvát autonóm, mint a közös tisztviselők.

Brankovics Miklós bánhelyettes, belügyi osztályfőnök maga jelentette ki, hogy nagyon sötétnek látja a helyzetet. Az osztályfőnökök tudvalevőleg mind beadták lemondásukat, ama hírek folytán, hogy

csöndesen zugó, vadvirágos erdő: szőlőföldem. Minden, minden az jönne el tucsuzni, ami gyermek éveim bájos napsugaras emléke.

Mástól nem bucsuznám. Nem gondolnék senkire. Nem volna kinek mondanom:

— Isten áldja, édes lelkem! Nem kísérne el a csöndes, kedves hangja senkinek. Nem éreznem e boruló homlokomon egy meleg kéz fájo bucsuját.

És ahogy mentünk, mentünk a nagy vizen, mint még soha, oly tisztán érzem át, hogy itt benn a lelkem árva. Csak torró-sága, banata, csak a mai, színei, vagyai. De nem leng körül édes szeledeggel senkit a fehérgalamb szeretem.

Miért? Miért nem?

A nagy, a végtelen vizen megtanultam megismerni onlelkemet. Hibait, erényeit. És ott nem lehet hazudni, tetetni. Előált a a lelkismeret őszinte világa. Miért nincs nekem, akától elbucuzzam remegő lélekkel, fájo szomorúsággal? Miért nincs, akinek megüzjenem a tavolból: Isten áldja, édes lelkem...

— Miért, miért?

És érzem, hogy azért mert félek az emberektől. Félek az alantjáró lekek ridegségétől.

És érzem, hogy a lelkem addig lázongott, forrongott, míg egészen átforgódott

és saját, külön bizarr izlése szerint keresi a szépet, értékeset. Valami oly hatalmas erővel tombol bennem az Én, hogy elfelejtem, kivülem más emberek is lények. Mintha nem volna bennem semmi közös vonás velük. Jarhatok a személtben, gazban bokaig: megérezem, ha alatt egy szál virág hervadoz és ez vigasz nekem.

Azt hiszem, valami csudálatosan ép, megrongalattan érzékenysége van a lelkemnek. Vagy éppen beteges abnormis vonás ez a remegő, könnyező érzékeesség.

Néha valami gyermekes, okatlan kíváncsiság fog el az emberek iránt. Szinte rajtuk telejtem a tekintetemet. A szemem, nem telik be az emberek színével, formájával s nagyon tetszik, hogy az egyik szöke, másik barna. És szeretném megállítani az utcán őket egymásután s ha hatalmam volna rá Istentől, egy kézintéssel szé nyitnám a szívet, az agyukat, hogy megálljam mi van azokban. Vagy, hol van nat a lelkük, a jellemük, az egyéniségük?

Megyek az utcán. Nézem az embereket. Egyik nevet, másik haragos.

Gondolom, egyszer oda fogok menni egy egészen ismeretlen emberhez és valamit egészen nagy számárágot kérdezek tőle.

És csak azért, mert kíváncsi leszek a hangjára, hogy kellemes-e, vagy n simul-e, vagy érdesen reszket a levegőben.

Igen ez nagyon furcsa lesz. Azt fogom kérdezni, rokonszenvesen és kedvesen, hogy ne harag, örülttel van dolga, azt fogom kérdezni:

— Várja-e, hogy eljőjenek az édes, a kedves, a sárga, kicsi cserebogarak?

A másikat meg ezzel:

— Szereti-e a csudalkozó, vágyakozó, álmos, fáradt, nagy tétér kryzaanteműt?

Az utcákon olvad a hó. És érzem, hogy meg fog mozdulni a föld. A levegőben van a tavasz üdözlote. És én szeretném lefüggönyözni az ablakokat; szeretnék sok fát tenni a tüzre, hogy hozzam ne jöjjen el a tavasz soha. S hase szerettem. Az ujjongó ébredes elientéiben áll a lelkemnek minden érzésével. Inkább mindig megsiratni szeretnék valamit. Bucsuzni szeretnék valamitől. Furcsa ez igazán.

Valami csudálatos nézőpontra jutott a lelkem. Mikor egyszer megtalálom a szót az érzésekhez, el fogom mondani egy új világ kedves bánatát, poetikus örömet és megmutatom, annak szépségeit. Új lélekkel, új dolgokat látok a régi életben. Nem erőteljes, nem tiszta és nem domboru a kép. Vannak álmok, érzések, melynek baját elüzi a megharag. Szébbek amugy, főszenđerésben, ég-föld közt szállva, meg nem pihenve sehol, vergődve, panaszkodva, sirva és mosolyogva. Szomorú vagy? Ne keresd az okát.

esetleges megegyezésnek akadályai lehetnének. Rauch bán a lemondásokat egyelőre nem fogadta el.

Villamos vasut.

Nagyváradról Debrecenbe.

Tárgyalások a minisztériumban.

— március 4.

(Saját tudósítónktól.) A Debrecen-Nagyvárad között létesítendő villamos vasut ügyében nagy jelentőségű határozat történt a kereskedelemügyi minisztériumban, hol — egy nagyváradai hírforrás szerint — az ott járt Keszthelyi Zoltán biharmegyei főjegyzőnek sikerült a biharmegyei községek érdekeit érvényesíteni.

Nekünk Debrecenieknak nem valami kellemesen hangzó hír ez, mert tulajdonképpen úgy áll az ügy, hogy Debrecen érdekei e téren teljesen ellentétesek a biharmegyei községek érdekeivel. Debrecen pedig tudvalevően nagy anyagi áldozatot hozott a vasut létesítéséért és ennek ellenében nagyon természetes, hogy érdekeit biztosítani óhajtja.

Nagyvárad részéről azonban erős ellenáramlat indult legutóbb. Ezen ellenakció taktikáját élesen megvilágítja az a cikk, melyet tegnap olvastunk egyik nagyváradai újságban.

Ez a cikk így szól:

„Debrecen város 250,000 korona hozzájárulása ellenében Hosszupályi község értesítésével kívánta a vasutvonal kiépítését, ami természetesen azt vonná maga után, hogy Biharmegye mitsem nyerne az új közlekedési utvonallal, mert Derecske és vidéke nem kapna rövidebb és előnyösebb összeköttetést Nagyváraddal. Biharmegye és Nagyvárad város emminens érdeke, hogy a létesítendő vasut Derecskén keresztül éppen azokat a községeket kapcsolja a központhoz, amelyeknek ma nincs közvetlen összeköttetésük Nagyváraddal.

Ha Debrecen kívánsága szerint épülne ki a vasut, Nagyváradra nézve kevés jelentőségű volna az új összeköttetés és csupán Debrecen érdekeit szolgálná, ha velünk közvetlenebb üzleti összeköttetésbe lépne.

A méltányosság is azt követelte, hogy a minisztériumban figyelembe vegyék a biharmegyei községek érdekeit, mert Derecske maga 550,000 korona hozzájárulást biztosított s ez a Debrecen 250,000 koronás hozzájárulásával szemben döntő súlyú, annyival is inkább, mert éppen a biharmegyei községek hozzájárulása teszi lehetővé a vasut mielőbbi kiépítését.

Névtelen nagy szomorúságok, magas intelligenciák hullámverései.

Látam egy fekete arcú, villogó fehér-fogu, csillogó szemű cigányleányt. Minden héten megkapja tőlem a maga filléret. Ott állt tegnap egy emeletes ház bekapott kapuja előtt Nyőszörgött, mint egy kis beteg macska. Vagy az nem nyőszörgő? Kérdeztem, mi baja, keljen fel a sarból! Nem tudott. Kilökték; leökték az emeletes ház lépcsőjén és kifacmodott a lába. Emiatt nem aludtam az ejszaka. Valami félelem szoritja össze a szívemet. Ugy-e szivtelének az emberek? Én a nagy bűnököt megbocsájtom mindenkori! Annak, akit szeretek és annak, aki idegen nekem. De irtózom és remegve felek, egy durva, goromba hangtól, egy izléstelen szokástól, egy gőgös lélektől.

Finom, gyöngéd, választékos, előkelő lelek, akik tőlem ki tudja, mily messze éltek: nyiljon utatokon sok-sok lengő, tiszta, gazdag fehérszögű! S ha ott jártok a fehérszirmok közt, emlékezzetek egy fehér téli napra, egy meleg, kicsi szobára, ahol valaki, aki a nagy kék vizeken önlelkébe pillantott, — ebbe a kicsi, meleg szobába betette az ajtót, leengedte a fehér csipkefüggönyt, leült a tűz mellé, egy ici-pici vesszőből font székre és busul, mert egy ici pici Jézuska szobornak ott a fehér íróasztalon ma letörte a karját, mert — szeleburdi volt...

Kétség'telen azonban, hogy a vasutkérdés illetően megoldása Nagyvárad érdekeit szolgálja, aminek ellenében Nagyvárad város 150 000 koronás hozzájárulására volna szükség. A város pénzügyi helyzete azonban ma ezt meg nem engedi s így a minisztérium döntése most az, hogy a nagyváradai kereskedők áru szállítási díjait pótdíjakkal róhatják meg a vállalkozók, hogy fedezetet nyerjenek.

Ezekből látható, hogy a nagyváradiak mily téren akarnak ellenünk küzdeni. Most már Debrecenen a sor, hogy a saját érdekeit megóvják.

A központi választmány ülése

A választói névjegyzék kiigazítása.

— március 4.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város központi választmánya tegnap ülést tartott a városházán. Az ülésen Kovács József polgármester elnököt. Jelen voltak Vecsey Imre főjegyző, helyettes elnök, Márton Imre, Juhász Ignác, Vargha Lajos dr., Fejér Ferenc dr., ifj. Schwartz Vilmos, Somogyi Pál, Körösi Kálmán dr., Tüdös János dr., B. Nagy Sándor, Kaszanyitzky Endre, Szabó Kálmán tanácsnok, Vargha Károly tb. tanácsnok.

Elnöklő polgármester bejelentette, hogy a múlt évi közgyűlés a központi választmányt megalakította, a választmány tagjait 3 éves mandátummal megválasztotta. Felhívta a választmány tagjait a hivatalos eskü letételére. Az eskütétel után a választmány Vargha Károly tb. tanácsnokot megválasztotta jegyzőnek.

Az ülés egyedüli tárgya az 1908. évi választói névjegyzék kiigazításával megbízandó küldött megválasztása volt.

Az első kerületben a küldöttség tagjai a következők:

A csapó-utcai részben elnök: dr. Vargha Lajos, rendes: Publíg Ernő és Biczó Gyula, póttag: Kovács János,

A Péterfia-utca részben elnök: Somogyi Pál, rendes tagok: Szilágyi Balint és dr. Tóth Kálmán, póttag: Hamar László.

A második kerületben:

A Hatvan-utcai részben elnök Török Péter, rendes tagok dr. Kiss György és dr. Tervej Tamás, póttag: dr. Nagy Sándor.

A Piac-utcai részben elnök: dr. Fejér Ferenc, rendes tagok: Balogh Zsigmond és Szücs Géza póttag: dr. Kun Mihály.

A harmadik kerületben:

Varga-utcai részben elnök dr. Kocsár Gábor rendes tagok: Pálffy Gábor és dr. Körösi Kálmán, póttag: B. Kövesdy Imre.

A Kossuth-utcai részben elnök: Rickl Antal, rendes tagok; Juhász Ignác és dr. Sz. Szabó László, póttag: dr. Kovács József.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2.

A hosszupályi-i gyilkosság.

A vizsgálat eredménye.

— március 4.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számban megemlékezünk már arról a gyilkosságról, mely vasárnap a közeli Hosszupályiban történt, hol egy bálon a legények agyonverték egyik társukat.

A debreceni vizsgálóbíróság a gyilkosság ügyében szigorú vizsgálatot indított. — Petneházy vizsgálóbírósegéd hétfőn reggel Hosszupályiba utazott a helyszíni szemle és a vizsgálat bevétele végett.

A vizsgálat kiderítette, hogy a legyilkolt legény, Kádár József saját maga idézte elő a verekedést, amelyben aztán halálát lelta.

A tanúk egybehangzó vallomása szerint Kádár József este 10 órakor érkezett a bába, hol állandóan egyik ottani gazdálkodó leányával foglalkozott. A szép leány is vonzódott a deli legényhez és ha megszólalt a zene, mindig csak együtt perdültek táncra.

A falusi báltermekben természetesen nem nagyon lehet keresni etikettet, annál is inkább nem, mert hisz ilyen helyeken, a felmerült esetleg illembe vágó kérdéseket is a fokosokkal dönik el. Így történt aztán, hogy mikor egy Szabó József nevű legény táncra kérte Kádár táncosnőjét és ettől kocsarat kapott, egész egyszerűen sörtegetni kezdte a leányt.

E lovagiatlan eljárás nagyon felháborította Kádárt, aki nem sokat gondolkodott a megtorlas módján, hanem odaugrott Szabóhoz és hatalmas ökölcsapást mért az arcára.

A folytatása aztán nagyon sablonos. Szabó József botot ragadott és azzal támadt bántalmazójára, aki azonban erősebb lévén, könnyen előant vele.

A legényvirtusnak azonban egyik fővonása, hogy a gyöngébbet védelmezi. Így történt most is. Három-négy bálozó legény Kádárta rohant, kit agyba főbe vertek, úgy, hogy borzalmas sérülései következtében a szerencsétlen azonnal meghalt.

Szabó Józsefet az eset után pár órára már leartóztatták. Beismeri, hogy ő kezdte a verekedést, de társait, a tulajdonképpeni gyilkosokat nem akarja megnevezni.

A csendőrség erőlyesen nyomozza a tettestársakat, de vajmi kevés eredménnyel, mert a szemtanúk ezekről nem akarnak tudni semmit.

Jótekonycélu soirée.

Hangverseny a főgimnáziumban.

— március 4.

(Saját tudósítónktól.) Fényes és sikerült soireet rendezett tegnap a róm kath. főgimnázium dísztermében Ehlich József közkedvelt zenekar. A hatalmas termet zsúfolásig megtöltötte a közönség, mely minden egyes pont után a szereplők játékát frenetikus tapsviharral jutalmazta.

A megnyitót Mascagni: Parasztecsület-jének legszebb Intermezzoja kepezte, melyet Ehrlich tanár vezetése alatt álló vonós zenekar tagjai: Vásáry István, Vásáry András, Fényes Ignác és Gyarmathy István a többi szereplőkkel együtt kitűnő technikával adtak elő. Kocsár Ilonka érzéssel eljátszott „Magyar Ábránd“-ját, Gyarmathy Miklós „Mazurká“-ja követte.

Majd Békés Kálmán szavalta el Coppée határos költeményét „Az áldást“, nagy közvetlenséggel. Fráter Sándor szépen eljátszott „Ábránd“-ja után Farkas Imre „Czinka Panna“ melodramáját szavalta Balogh Irén, szép sikerrel. Zajos tetszésnyilvánítás kísérte Balogh Sándor Zerkovitz „Léha nóta“-ját és „Bank fiú“-ját, mit Fényes Ignác, Gyarmathy Miklós és Balogh Gábor kísérték.

Osztatlan tetszéssel talákozott Balogh Margitának művészi technikával előadott „Magyar ábránd“-ja, mely után egy eredeti tehetségre valló szavalatban Tteinhardt Aladár mutatta be Rudnyánszky „Gyává“-ját.

Kiváló zenei készségről tanuskodott

Gyarmathy Mariska „Liszt rhapsodia“-ja, mit Vajda Jenő ügyes kupléi követtek. Az estet a vonós ötös „Szerenád“-ja és a kitűnő összejátékba bemutatott „Spanyol tanc zárta be, melyben különösen két kedves leányka: Müller Lilike és Gyarmathy Klárka tetszettek.

Az allensteini dráma.

Göben százados vallomása

Távirati tudósítás.

— március 4.

Göben százados vallomásához még a következőket jelentik Allensteinből:

Novemberben Göben arzenikumot vásárolt Schönebeckné részére és pedig mindjárt akkora mennyiséget, hogy kétszáz ember ki lehetett volna vele pusztítani, de amikor tette került a dolog, az asszonyt cserbenhagyta a bátorsága.

— Azt hiszem — beszélt Göben vallomásában, — hogy az asszony nem is annyira gyilkolni akart, mint inkább hisztérikus játékot űzött, mert valójában a férje nem is bánt vele rosszul. Később azt eszelte ki, hogy az erdőben párbajozunk, ezt több ízben meg is kísértettük s mindannyiszor közbe jött a rendőrség.

Schönebeckné Göbennek férje egy pár vastag harisnyáját adta át, hogy azokat a tett végrehajtásánál huzza a lábára, hogy a kutyák lábainak a nyomát ne találják meg. Így közeledett karácsony estéjére. Ezen a napon Göben reggelről este 9-ig vendége volt Schönebeckéknek.

Schönebeckné, miatt férje egy pillanatra a mellékszobában időzött, kedvesét a karácsonyfa alá állította és így szólt:

„Esküdj meg, hogy még ma végezni fogsz.“

Göben megesküdt. Hajnali három óráig küzdött elhatározásával és ekkor végre bemaszott az ablakon. Ezt megelőzőleg felhuzta a vastag harisnyákat, az asszony pedig a kutyákat bevitte a maga szobájába.

Göbennél álarc volt, de nem akarta felvenni. Szemtől-szembe akart álarci az őrnaggyal. A nagy éteremben akart vele szembeállni, hol villamos fény volt és elég táv a lovásra. Ez okból az étem ablakán akart behatolni, de Schönebeckné az éterem ablakait a megállapodás ellenére bezárta, ami azt bizonyítja, hogy ő maga nem gondolt a gyilkosságra, ha em csak hisztérikus játék volt az is, amikor Göbent megeskettette.

Hogyan ébredt fel az őrnagy a zajra és lépett revolverével kezében Göben elé, ismeretes. Göben beszélni akart, de minthogy az őrnagy felemelte a fegyvert, gyorsan lőtt és ellenfelét homloká középen találta.

Schönebeck őrnagy összerogyott és nem is jutott hozzá, hogy fegyverét elüsse.

A tényleg látható jelzés onnan eredt, hogy a fegyver a földre esett. Schönebeckné így szólt Göbenhez:

— Csínálja Göben a dolgot gyorsan, mert különben megőrülök. Gondoskodjék róla, hogy férjem azonnal halott legyen, hogy ne tehessem vallomást ellenünk.

Színház.

* **Paraszthűség.** Than Gyulának sikereiben gazdag népszínműve, a Paraszthűség került színre az este. A debreceni közönségnek most harmadszor volt alkalma gyönyörködni ebben a lelki motivumokon épült cselekvénnyel bíró pompás drámai alkotásban. A szereposztás ugyanaz volt, mint az első előadásán. Horváth Kálmán, Csáder, Bérczy, Arkosi művészi törekvése csak gazdagította a sikert. A darab előadásainak nívója egyre emelkedik. A szereplők egyre jobban megértik a darab nüanszait s azok

interpretálásában előhaladást mutatnak. Az előadást telt ház nézte végig és a közönség lelkesen tapsolt a szereplőknek.

* **Gretchen.** Ma este újból a bohókás muzsa foglalja el a színházat a Gretchen előadásával, amely kacagtató jeleneteivel egész este derűtségben tartja a közönséget. A Gretchen a Magyar színház nagysikerű darabja s a fővárosban már 50-ik előadásához közeledik. Főbb szereplők Hahnel, Taliánné, László, Ternyei, Talián, Ligeti, Békés, Arkossy stb.

* **Helikoni ünnep.** A magyar szellemnek az idegen tolokodás elleni küzdelmét tárja előnk Prém József verses vigjátéka, a „Helikoni ünnep“, melynek bemutatója esztörtökön lesz. A „Helikoni ünnep“-et a Tud. Akadémia koszorúval tüntette ki, s méltán aratott kiváló irodalmi és színpadi sikert a budapesti Nemzeti színházban. A Helikoni ünnep a múlt század elejének nagy nemzeti fellendülését mutatja be. A darab fényes kiállításban kerül bemutatásra s az egész személyzet részt vesz abban. Az előadásban a szerző is jelen lesz.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uránus mai gazdag új műsora.

Délután 4-5-ig és 5-6-ig félhétu gyermeke-előadások. Kitűnő teljesen új műsorral. Rendkívül mutatós ujdonságok. Este 6-tól rendes helyárral a márciusi ujdonságok sorából: 1. Párisi rendőrök kutyái (rendkívül érdekes). — 2. Neveléses futás (bohózat). — 3. Ma érkező ujdonság. — 4. A kis paradicsomtolvajok (bohózat). — 5. A zsugori (dráma). — 6. Kínai játékok (bohózat). — 7. A kold (bohózat). — 8. Az élet iskolája (dráma). — 9. A portugál király és trónörökös temetése Lissabonban. — 10. A petrovai rablógyilkosok arcképe, élükön Husz Ábrámmal. — Műsorváltozás fentartva. Előadások este 6, 7, 8 és 9 órákor. Helyárrak mint rendszeren. Holnap ugyanez.

Husz Ábrahám és társai, petrovai rablógyilkosokról készült eredeti felvételei arcképeket ma este mutatják be az Uránusban a 6, 7, 8 és 9 órási előadásokon, melyek ma, kiváló gazdag és teljesen új műsorral tartalmaztak. Műsoron kívül, a portugál király és trónörökös temetése Lissabonban című képet mutatják be, mely tegnap még mindig nagy közönséget vonzott. Az esti előadások egyik érdekessége a petrovai rablógyilkosok arcképe lesz. Azonkívül nagy hatásra számíthat „Az élet iskolája“ című életkép és a „Zsugori“ című szenzációs dráma. A többi pompás ujdonságok mind kellemesen szórakoztatók.

Gyermek előadások az Uranusban. Ma délután 4-5-ig és 5-6-ig a rendes félhétu gyermek előadások lesznek. A ma délutáni előadások új műsora a márciusi ujdonságok legkitűnőbbjeiből állanak, pl. „A tiszt szolga“ határozottan hahotával fogja kacagtatni a gyermek világot, rendkívül pompás mókáival. „A kínai játékok“ kitűnő bohózatokkal; továbbá érdekes, kedves kép „A kis paradicsom tolvajok“, sokat fognak beszélni a „Neveléses futásról“, „A koldról“ és a többi pompás ujdonságokról. Este 6 órától, rendes helyárrak mellett kitűnő új műsor.

Sóvágó riválisát elfogták.

Letartóztatott rabló.

— március 4.

(Saját tudósítónktól.) Sóvágónak, a három vármegye rettegett rablójának valamikor bűntársa volt Elek Gábor. Évtizedekkel ezelőtt együtt kezdték az akasztófához vezető pályájukat, de utjuk csakhamar kettévált, Elek börtönbe került, miután Sóvágó, az örök tagadás típusa ezúttal rávallott, hogy megmentse saját bőrét.

Ettől kezdve nem is ismerték egymást. És míg Sóvágó életfogytiglani fegyházra méltatott karriert csinált, addig riválisa a betyár-aliürökből annyira kivetkezett, hogy még egyszerű eszmalopásra is rászánta magát.

Pedig így is elérte végzete. Ugy történt a dolog, hogy Elek Gábor tegnap beállított Kovacs Sándor koresmájába, mely a gépjávitó műhely mellett fekszik és új eszmalopákat ajánlott megvételre a kores városnak. Az adásvétel közben beállított a koresmába két csendőrsvezető: Hegyi János és Szabó József, kik előt gyanusnak tünt fel az ismert rabló és betörő, amint vadonatúj eszmalopákat áru t. Igazolásra szólították fel, de a betyár nem jött zavarba, hanem odakiáltott a csendőröknek:

— Azt hiszik ezek a fináncok, hogy megjádek tőlük.

A következő pillanatban ki akart ugarni, de Hegyi őrsvezető új át állta. Székési kísérlete még jobban megerősítették a csendőrökben a gyanút, nyomban letartóztatott a hengegő rablót, aki aztán vallatásakor beismert mindent. Elmondta, hogy a eszmalopákat a eszmalopia színből szerezte, ahova pár nappal ezelőtt betört.

Ezekután sok más bűn derült ki a jeles alakra. Elek Gábor az utóbbi időben ugyanis vásárookra is ellátogatott és egymásután fosztogatta ki az árusokat és olykor-olykor még az erőszakot sem riadt vissza.

A nyomozás folyama alatt a csendőrség az életrajzát is összeállította a rablónak, aki eddig rablásért, betörésért 17 évi bűntétést ült le vegyesen, fogházban, börtönben. Most ismét fogházba került, a debreceni ügyészség fogházába.

Csábítás Amerikába.

Német hajóvállalatok üzelmel.

— március 4.

Most, hogy az amerikai pénzügyi panagása egyidőre megakasztotta a magyar kivándorlást, a külföldi hajóvállalatok ravasz spekulációval elárasztják az országot ügynökszerződöttes levelekkel.

Ezek az előrelátó üzletemberek jól számítanak. Tudják, hogy ez a látszólagos szünet tisztelesen megszorítja a kivándorlókat s minthelyt az amerikai gyárak újra megindítják teljes üzemüket s újra szükségük lesz embernyűvő malmaikban az olcsó munkaerőre, megindul ismét a kivándorlás és akkorra szervezkedni akarnak, hogy készületlenül ne találja őket a nagy emberbeözönles.

Jó előre tehát ügynököket keresnek, akik eleve biztosítják nekik a szállítandó emberanyagot.

Most különösen a német hajóvállalatok szervezkednek újra, hogy visszahódítsák elvesztett üzleteiket. Most a kivándorlások szünete alatt akarják felvenni a konkurenciát a Cunard Linneve.

A hamburgi hajóvállalatok hónapok óta küldözgetik titkos leveleiket, prospektusait a megyei főszolgabírói és körjegyzői irnokoknak és hivatalosulgnaknak. Eleve számolnak a furfangos üzletemberek ezeknek a rosszul fizetett szegény embereknek a gyöngegeivel és számítanak rá, hogy akad közöttük, aki bérbeadja magát a hajóvállalatoknak.

Legutóbb a hivatalosulgnakat árasztják el csábító ígéretekkel. Két-három ezer korona évi jövedelmet ígérnek, ha állandóan kivándorlókat közvetítenek nekik.

Kezükbe került néhány ilyen kivándorlásra csábító levél, melyhez csalogatónak 10-20 korona előleget is csatolnak, tudva, hogy a pénz legkönnyebben megejteti a szegény embereket s ha már egyszer elköltötték az előleget, kétségtelenül viszont szolgálatra is vállalkoznak.

A gépirásos üzleti levél fején ez a felirás olvasható:

Levelünk senkinek sem mutatandó!

T. Uram!

Szerencsésjét állapíthatja meg. Két-három ezer korona mellékjövedelmet biztosítunk

önnek évenként, csekély viszont szolgáltatért. Csupán kíváncsi szándékozók nevet és pontos címét tudassa velünk s mi minden egyes hajójegy után 20 korona jutalmadját fizetünk. Ha reflektál ajánlatunkra, bővebb információt küldünk. Ezenelőre 10 koronát esatolunk előleges költségekre.

Karlsberg H.
Hamburg.

A kivándorlásra csábitó levelekre felhívjuk a posta és a rendőrhatalóságok figyelmét s a megkísértett kis emberek hazafiságában bizva reméljük, hogy nem akad reneget, aki ily hazaáruló üzletekre bérbe adja magát.

Hirek.

A „Debreceni” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Örült a kutgémén.

Megtévelyodott gazdálkodó.

— március 4.

(Saját tudósítónktól.) Szomorú sors érte Sós Gábor nánási gazdálkodót. Az azelőtt teljes jómódban élő embert később az anyagi gondok anyyira megzavarták, hogy a téboly jelei kezdtek rajta mutatkozni.

Baja a napokban már annyira súlyosodott, hogy az orvos kijelentette, hogy a szerencsétlen embert haladéktalanul be kell szállítani valamelyik elmekórházba. A család azonban addig késekedett, míg a szerencsétlen teljesen ki nem tört a téboly.

Tegnapelőtt nagyon nyugtalan éjszakát töltött Sós Gábor. Ugy a hajnali órákban pedig felkelt, ledobva magáról minden ruházatot, kirohant az udvarra és mintba nem is érezve a hideget, könnyedén felkuszott az udvaron levő kutgémre, amelynek tetején megkapaszkodva, érthetetlen szavakat ordított.

A házbellekben a különös jelenet látára megfagyott a vér. Minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy az örült lezuhan és összetöri magát. Nagy nehezen kiszabadították lehetetlen helyzetéből, de a szerencsétlen tovább ordított és mindenáron felakart menni — saját szavai szerint — a „trónusra”.

Nagynehezen tudták orvosi segítséggel lecsipartítani a szerencsétlent, akit még az aznap esti vonattal a lipómezei tébolydába szállítottak.

— **Az újságírók egyesületéből.** A debreceni újságírók szervezkedése a közönség minden rétegének osztatlan tetszésével és rokonszenvével találkozott. A társadalom vezető egyéniségei elismeréssel nyilatkoztak az újságírók ifjú egyesületének nemes törekvéséről. Sokan már értesítették is az egyesület vezetőségét, hogy alapító vagy pártoló tagjai akarnak lenni az egyesületnek. Az érdeklődőket ez uton értesítjük, hogy mindennemű értesítést Than Gyula elnök címére (Lamprecht palota) küldjenek. Az újságírók egyesülete segély és tanulmányi alapot is létesít, amelyre adományokat a rendeltetés megjelölésével külön is elfogad és nyilvánosan nyugtázza az elnökség.

— **Munkásházak Debrecenben.** Megirtuk volt, hogy a földművelésügyi miniszter leiratot intézett a városhoz, melyben munkásházák építésére hívta fel Debrecen. A tanács megbizta Király Gyula tanácsnokot, hogy járjon utána, hány földmunkás család él Debrecenben, akiknek számára munkásházakat kellene építeni. A debreceni földmunkások

száma 600 és így előreláthatólag nagyszámú munkásházák építésére lesz szükség.

— **Bőjti istentisztelet.** A ágost. hitv. evang. templomban szerdán délután három órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **A szervező bizottság albizottsága.** A szervező bizottság két albizottsága tegnap délelőtt ülést tartott. Az albizottságok munkáik eredményéről a szervező bizottság plénumának számolnak be.

— **A sáskairás költségei.** A sáskairás költségeinek felét a földművelésügyi miniszter a várossal akarja fedeztetni és felszólította a várost, hogy fizesse be a reá eső részt. A váro-i tanács feliratot intéz a miniszterhez, melyben a fizetés alól való felmentését kéri, mivel ezt jogtalannak tartja a város.

— **Debreceni önkéntesek Nagyváradon.** A debreceni 61-ik gyalogezred önkéntesei tegnap Kolling Ádám főhadnagy iskola parancsnok vezetésével Nagyváradra mentek. Az önkéntesek egy hónapig maradnak Nagyváradon s ott nyerik gyakorlati kiképzésüket.

— **A Csokonai-kör kérelme.** Felkérem mindazon hivatalkákat és egyesületi elnököket, akikhez a Csokonai-kör taggyűjtő-ívet küldött, legyenek szivesek az ívet, még ha üresen is, hozzám visszajuttatni. Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára.

— **Az Iparművészeti Társulat helyi fiókja.** Az országos Magyar Iparművészeti Társulat debreceni fiókja holnap, csütörtökön alakul meg. Az alakuló gyűlés a keresk. és iparkamara termébe, délután 4 órára van összehívva. A társulat központjának az alakítással megbízottja ezuton is föl hívja az érdeklődők figyelmét, hogy az alakuló gyűlésen bárki megjelenhet, aki tagul kíván a társulatba belépni.

— **Felhívás.** A III. és IV. osztályú kereseti adóvallomási ívek kikézésittetvén, felhivatnak az érdekelt felek, hogy ezen íveket pontosan kitöltve, március 8-ikáig saját érdekükben alant írott hivatalhoz beadni el ne mulasszák. — Debrecen 1908. évi március hó 3-án. A városi adóügyosztály.

— **A tegnapi vigest,** mely igazi közkívánatból kifolyó ismétlése volt a multkorinak, ismét páratlan sikerű volt. A program számai nagyjában a multkoriak voltak s a kitűnő szereplőket minden szám után elragadtatással tapsolta a pompás mulató roppant nagy közönség. Egy pár új szám mégis csak került azonban a műsorra az elmaradtak pótlásaként, s ezek is mind kiváló sikerűek voltak. Így a Kallós József komoly szavalata (Kiss József: „Gyilkos harang” c. költeménye) mélységes hatást ért el. Mihalovits Jenő pedig, kinek a humora kifogyhatatlan, erre az estére már új fölolvastást írt: „Kara Bim Bam Bum naplója” címen, melynek jókedvű humora, finom irodalmi stílusa állandó derűtségben tartotta a diszes hallgatóságot. A művet Zilahy Gyula olvasta föl, zajos tetszést költvén ügyes előadásával. Az est többi szereplői a multkoriak voltak, kiknek hatalmas sikeréről már akkor számoltunk be. Most is csak fokozták egyenként és összesen az est fényes sikerét.

— **A mérnökök felolvasó ülése.** A Magyar Mérnök és Építész-Egylet debreceni osztálya, folyó hó 9-én hétfőn, délután 6 órakor, a Royal kávéház külön termében (Hunyadi-utca 2. sz.) felolvasó ülést tart. Felolvasó: Sipos Dezső magánmérnök, felolvasásának tárgya: „A városi csatorna rendszerek ismeretése.” A felolvasás iránt érdeklődőket szivesen látja az elnökség.

— **Lopás a vonaton.** Valami zsebtolvaj, vakmerő módon károsította meg Szentesi János gazdálkodót, kitől a Debrecen-Nyiregyháza között közlekedő személyvonaton ellopta 240 korona értékű aranyóráját.

— **A szabad iskolában** ma, szerdán délután 5–6-ig, a főiskolai fizikai teremben dr. Csűrös Ferenc főiskolai tanár tart előadást, a görög szobrászatról (vetített képekkel.)

— **Elitelt gyermekgyilkos anya.** Török Franciszek cselédleány állott tegnap a törvényszék előtt gyermeköléssel vádolva. Török Franciszek pár hónappal ezelőtt bűnös szerelmének gyümölcsét rettenes módon elpusztította; az ujszületett gyermeket a kanálisba dobta. Bűnét a tárgyaláson beismerte, mire a bíróság a bűnös anyát dr. Révy Nándor védelmének meghallgatása után jogerősen egy évi börtönre ítélte.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki:

15,000 koronát 12891.

10,000 koronát 60974 119566.

3000 koronát 79054 110236.

2000 koronát 35352 57309 28296

92451.

1000 koronát 19456 24217 49335 54522

63376 92993.

500 koronát 4851 5301 6788 11017

12311 12647 20657 21610 21863 28603

28770 28962 34494 35908 36059 36676

44177 47299 48666 51848 53039 55467

55598 56759 59432 61956 63961 78285

81598 83135 88708 92790 104491 104777

108014 108157 112636 117183 119179 119240

119380.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Ellopott váltó.** Vadász József érmihályfalvai vambérlő tegnap feljelentés tett a debreceni rendőrségen, hogy atyja látogatására bejövén Debrecenbe, utközben ismeretlen tettesek elloptak tőle egy 1000 koronára kiállított váltót, melyen Lévi Miksa, Lévi Móricz, dr. Propp Gyula aláírások szerepelnek. A rendőrség megtette az intézkedéseket, nehogy a tolvaj a váltót értékesítse.

A kiszurt szemű fiucska vallomása.

Kulturállapotok Budakeszin.

A tanító ur és a vigyázó.

— március 3.

(Saját tudósítónktól.) Dunakeszi községben példás az iskolai rend, amit az alábbi eset illusztrál híven:

Ma reggel egy kilenc esztendőes fiucska hoztak Dunakesziről a Rókus kórház szemészeti osztályára. A szerencsétlen gyermek bal szeme be volt kötve és ahogy a kötést felnyitották, egy véres és gennyel teli sebet találtak a szem helyén.

A fiucska elmondta, hogy Süss Ró-

bertnek hívják. Az esetét a következőkben mondoita el:

Tegnap együtt ültünk az iskolában én és az egész osztály. A tanító ur elment a teremről és meghagyta a vigyázónak, Baranyi Antalnak, hogy jól vigyázzon ránk, mert mi vásottak vagyunk és nagyon rakoncátlanok.

Baranyi vigyázott is ránk és egy kicsit feltünk is tőle, mert a legnagyobb és lege ősebb fiu az osztályban és legyűrőt is, ha kikezdünk vele. Csak hogy nekünk nagy kedvünk volt lármázni, igen nagyon ordítottunk, én a legjobban. Baranyai ránk kiáltott:

— Ha nem hallgattok, elmegyek a tanító urért.

Visszakiáltottuk:

— Azért biz elmehetsz; a tanító ur elment és nem is jön egyhamar vissza.

Figyelmeztetett megint, hogy ne lármázzunk és nekem azt mondta, hogy kiszurja az egyik szememet, ha tovább folytatom a lármát.

A figyelmeztetést nem vettem komolvan és persze tovább lármáztam. Erre jött a Baranyai és tollával kiszurta a szememet.

Nyugodtan adta elő tragédiáját a kis fiu. A községben azonban nagy a főlháborodás a tanító ellen, aki az iskolában ilyen állapotokat teremt.

Távirat és telefon.

Ankét a drágaság ellen.

Budapest, március 3. A pénzügyminisztériumban ma délután Popovics államtitkár vezetése alatt ankétet tartottak. Az ankét a drágaság ellen irányul s több napig el fog tartani.

Uj kédviselő.

Beregszász, március 3. Az Uray Imre elhalálása folytán megüresedett tisztviselői kerületben tegnap volt a választás. Két jelölt állt egymással szemben, Máté László disszidens és Kallós Tivadar, a foggethenségi part jelöltje. A választásból Máté L. került ki győztesen, aki 437 szótöbbséggel győzött el enfele fölött. Máté, aki programbeszédében elítélte a házszabályrevíziót, az Uray család támogatta.

A katonatisztek fizetésrendezése.

Bécs, március 3. A magyar delegációk mai ülésén elfogadták a tegnap Budapesten megtartott előértekezlet ama javaslatát, mely szerint a katonatisztek fizetésrendezésére szükséges összeget, mivel ez a hadügyi költségvetésben felvéve nincs, nem szavazzák meg.

Elítelt lapszerkesztő.

Kassa, március 3. A „Kassai Munkás” című hetilap szerkesztőjét az esküdtbírósg ma 6 havi allamfogházra ítélte.

Szinészek sztrájkja.

München, március 3. Az udvari színház intendaturája arra akarta kényszeríteni szinészeit, hogy a kiállítás tartama alatt a kiállítás területén épített színházban játszanak. A színház személyzete értekezletet tartott s elhatározta, hogy az intendánsnak nem engedelmeskedik s ha rendeletét mégis fenntartaná, ott hagyják a színházat.

Fűszeres segédek sztrájkja.

Budapest, március 3. A budapesti fűszerkereskedő segédek ma sztrájkra készülnek. Heti 36 órás munkaidőt, béremelést és jobb bálnásmódot követelnek.

Scott-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt **Köhögést és meghűlést** bármily makaes és hosszadalmas

Az Emulsió vásárlásnál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt kérésük figyelembe venni.

is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a

SCOTT-féle EMULSIO

feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Közgazdaság.

Áru- és értéktözsde.

— március 3. —

A határidőüzlet.

A határidőüzlet olcsóbb amerikai jegyzésekre lanyhán indult, később azonban a hidegebb esős idő árára és nagyobb vásárlásokra megszilárdult és az áruk 5 fillerrel drágábban zárultak. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza áprilisra 1908	1217	1227—1228
Buza októberre	997	996—1003
Rozs áprilisra	1080	1073 - 1078
Rozs októberre	873	882 - 878
Zab októberre	—	—
Zab áprilisra	802	803 - 802
Tengeri májusra 1908.	776	774—775

Budapesti gabonátözsde.

10 fillérrel olcsóbb áron elkelt (50 kilogrammonként) 10 000 mm. buza.
Rozs, zab, tengeri szilárd.

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:
Debreczen, Aranv János-utca 2. sz.

Csarnok.

Asszony-szerelmem.

A „Debreczen” eredeti regénye.

(Folyt.)

31

Ugy gondolta, hogy majd csak azután értesíti őt a történetkről, mikor ő már nyomtalanul eltűnt Annával.

Anna este jött meg. Az asszonyi szív kiismerhetetlen rejtély az asszonyok előtt is. Rabjaik a szívüknek, egyszer hevesebben dobban az, aztán lanyhábban, de mindig szerelmesen és boldogan.

Anna nem tekintette, hogy a lépés, amit elkövet, életbevágó és nevelésesen köny-

nyelmű. Csak ott akart lenni Ubul Györggyel mellett, nézni őt, a kezét fogni és csókolni. Mikor elvált tőle azzal, hogy örökre szakítanak, Anna már akkor érezte, hogy valami rettenetes dolgot követ el. Mindjárt másnap, vagy azután... Próbára akarta magát tenni, vajjon tudna-e Ubul Györggyel nélkül élni? Ugy élni, hogy elfeledni mindent és csak férjének élni, akit, úgy érezte, hogy szeret még mindig. Szerette, mint barátját, szerette, mert jó volt hozzá... S Annában már régen megérlelődött az a terv, hogy megszökik Ubullal.

Képtelennek tartotta magát arra, hogy odalépjen Török István elé és azt mondja neki:

— Nem akarom boldogtalanná tenni. Én mást szeretek; váljunk el megbocsátva és esőndesen. Kést érdemel a szívem, de én csak egy asszony vagyok.

Ugy érezte, hogy ez volna a legegyszerűsebb legbeesületesebb út. S úgy látta, hogy Török István csendesesen felállna helyéről s belenyugodna a változhatatlanba. Aztán mégis...

Délután volt és gondolkozott. Boldogtalannak és szerencsétlennek látta magát. Hadd düljön össze a világ s temesse el őt először... Estére az Ubul karjai között volt.

György még az est folyamán beküldte a fogatot egy ismert uzorásért, aki az egész vármegyét szipolyozta. A pénzügyes hozott egy csomó pénzt. Györgynek nagyon csinos anyai öröke volt, de ő sohasem élvezte a jövedelmet. A pénzt az öreg kezelte és György annyit markolt a Wertheim szekrényből, amennyit akart.

Itthon nagyon egyszerűen éltek és voltaképpen pénzbe csak az öreg Ubulnak ezek a kirándulási kerültek, míg eladta a termést Bécsben vagy Budapesten.

Szemben ütek. György felemelte a fejét.

— Természetesen, kedves Tamás, — kezdé halkán, ez sajátságosnak tűnik fel előttem. Véletlenül és hirtelen történt itt minden. Majd egyszer részletesen mondom neked mindent. Mi reggel elutazunk. Miként és hogyan folyik tovább az életünk, amit im ma összekapcsolunk, ellenkezésben az isteni és emberi törvényekkel, csak a szív számára hallgatva, — azt nem tudom. Te maradj itt, ameddig akarsz.

A cselédségnek már ki van adva a rendelet, hogy téged tekintszen korlátlan urnak. Egy pár nap mulva itthon lesz az apám. Neki elmondasz mindent. Kegyed ugyebár irt Török Istvánnak.

Anna a keblébe nyult s elővette a levelet, amit reggel majd lovasemberrel küldene be a városba. György kivette a papirlapot a nyitott borítékból és olvasta:

Kedves István!

Nem voltam boldogtalan ön mellett, talán még ma is szeretem önt, de egyszerűen jobban őt, a szegény Ubul Györggyöt, akit kineveltünk egyszer, emlékszik? — A szívnek nem lehet parancsolni. Én szeretem azt az embert. És elmegyek vele az emberek megvetése közepette a kárhozatba. A maga szerencsétlen felesége.

Anna.

— — — György leragasztotta a levelet. És a zsebébe dugta. Aztán Ilvére pillantott. — Lásd, az élet játszik az emberrel, Kerék és talp: — egyszer boldogság másszor boldogtalanság.

Kopogtak az ajtón. György felállt és kinézett. A kocsis jelentette, hogy befogtak. Két óra volt éjfélután. A nyári hajnal derengve uszott a táj fölött. Kissé hűvös vala s az udvaron álmosan csoszogott végig egy vénasszony.

Gyorsan öltözködtek. György magára vette a felöltőjét, Kicsi táskáját kezébe vette. Kilépett az udvarra. Felsegítette az asszonyt a hintóba.

A keleti égen fehér fátyolszöveten át repülte be a pitymallati szellő a tájat.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

A t. közönség figyelmébe!

Bátorkodom szives tudomására hozni, hogy Debreczenben, a

Darabos-utca 13. sz.

alatt lévő Vida Szabó Zsigmond-féle szappanfőzdét átvettem és azt a folyó évi március 1-től

Kozma Sándor

névre jegyeztem.

Édes atyám (Kozma József) e téren szerzett 40 évi tapasztalatai, amelyet elsőrendű főződékekben mint munkavezető alkalmas volt megszerezni, valamint a tapasztalataival arányban álló jelentékeny tőkém arra képesít: hogy főződémet nagy mérvben kiterjesztem és még eddig el nem ért kiváló jóságú készítményeim a legmesszebb menő kivánalmaknak teljesen megfelelek.

A rendeléseket gyorsan és pontosan eszközölni töreksem s e törekvésemben kérem a szives támogatást

kiváló tisztelettel

Kozma Sándor,

szappangyáros

Darabos-utca 13. sz. a.

Óh jaji! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztilái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 filér. Fő- és szétküldési rak-tár: „Nádor“ gyógyszertár Budapest, VI. Váci körút 17. Kapható Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerészeknél.

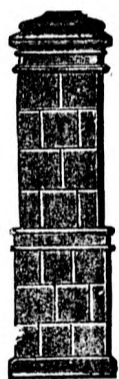
Eljen! Egger mellpasztilla-esakhamar meggyógyított!

Újdonságok!!

Tavaszi costum kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben — Jó mosó kartonok, divat zefirek, Schroll fele siffonok, havasi vásznak, **LIL IOM VASZON MINDEN SZÉLESSÉGBEN** — Olcsó szabott árban kapható

Szépe Lajos

női divat-, vászon-, fehérnemű és rövidáru-üzletében Kossuth-utca 6. szám.

TÓTH GYULA

Debreczen, Piacz-utca 20.

Budweizeri és honi gyártmányu porcellán, valamint Meidinger köpeny- és öntött

vaskályhák,

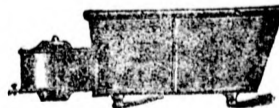
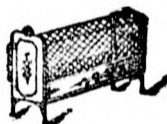
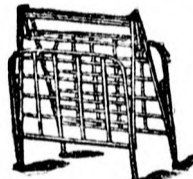
minden szerkezetű vas- és porcellán burkolatu konyhák.

Multiplicator hőfejlesztő konyhabetétek.

Vadászfegyverek és felszerelések, revolverek, hüvelyek és töltények. Lőpor áruda. Újdonság! Browning rendszerű ismétlőfegyver 190 minta. Pisztolyok.

Szén- és fakosarak, melegvödök, fürdőkádak, vasbutorok, gyermekszékek és kocsik, mosdókészletek, fényezett konyhafelszerelések, gépmangorlók és facsarók gummi átvonattal.

— Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. —

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az idegbetegek képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen időelötti gyöngeszervezetek, vagy idegbetegek nem hagyhatják figyelmen kívül. Az időelötti idegesség, a túlerőltetés, a túlmunkásság, kiesapongás stb. következménye és betegség teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletek, mint **étvágytalanság, feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság** stb. állandó kísérői az időelötti ideggyöngességnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát idejében s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog ajánlani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógyszertárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: **Hirschen Apotheke, Wien VII. Westbahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft No. 15 Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu Friedrichstrasse 48.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Néhai Molnár Endre örökösei tulajdonát képező H.-Nádudvaron, a varró laposi dűlőben, a szelenezési büte dűlőben, két nagyobb birtok, valamint a határban levő őzei közlegelő kisebb föld, birtokok, házak és szőlő földek szabad kézből eladó. Ertekezhetni lehet az örökösökkel, Debreczenben Áts Nagy Ferenc József kir. herceg-u. 48. sz. a.

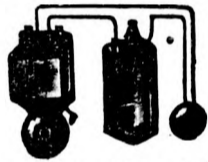
Májusra 3 szoba, előszoba, felső konyha, kamara és hozzá tartozókból álló lakás 2 tagu családnak kerestetik, kevéssé népes tiszta, háznál, udvari is lehet. Cim a kiadóban.

Négy éves szép kis lányomat örökből óhajtanám adni jómódu családnak. Cim a kiadóban.

Uri háznál butorozott utcai szoba dittingvált ur részére március 1-től kiadó. Cim megtudható a kiadóhivatalba. (1372)

Egy 40-42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bir, óhajtaná egy 32-36 éves úvel örök hűséget mondani. Levelek: „Örök hűség” alatt a kiadóba kéretnek.

Villany világitást,

telefonok, villamoscsengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközlöm. FÖLDVÁRI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafikál, mézsárszékkel biharmegyei nagyközségben olcsón eladó. Felvilágosítás Gottliebennél Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egmalom-u. 4. sz. (1364)

ÜGYVÉDI VIZSGÁRA alaposan, igen gyorsan, biztos sikerrel előkészíték. Cim a kiadóhivatalban. (1451)

Egy teljes kávéházi berendezés eladó. Az asztalokból csak carambol van már. Cim Gergely Elsa Nyiregyháza, Selyem-u. 20.

Hegedű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cim: Vár-utca 12, keresztépület.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egmalom-utca 4. sz. 1492.

Eladó szőlő. A Boesky-kertben egy öt nyilas (4000 □ öl) területű, kényelmes, szép nyári lakással ellátott, jó karban levő szőlő eladó. Bővebb felvilágosítás kapható Hajó-u. 8. sz. alatt naponként d. u. 1-2 óra között.

Fischer Adolf

posztó nagykereskedő kirakatában a legújabb divatu férfi öltöny és női kosztüm-szövetek láthatók.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 csemege, 28 borfajban, háromféle fajtisza alanyon I. oszt. 180 kor. 1000 darabonként. II. o. oszt. kis szépségűhával 90 kor. 1000 darabonként. Készlet 419,000 oltvány. 250,000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Ganzin 1. és 2. szám. — Kérjen árjegyzéket

Vallalati szőlőtelep

BILLÉD, Torontál megye.

Budai KIRÁLY keserűviz

elsőrangú hashajtó kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az Erzsébet-sósfürdő forrása Budapest-Kelenföld telefon 40-84.

Női bajok, aranyér, köszvény,

alhasi bántalmak, ált. vérbőség, májbajok, és tulságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogériákban, gyógyszerárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az Erzsébet-sósfürdő Igazgatósága Budapest-Kelenföld. Telefon 40-84.

Ha pénzkölcsönre van szüksége forduljon!

Klár Andor

bankirodájához DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz. Telefon 445. sz.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szén-savat

világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szén-savművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő. Sürgőncim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divatgyönyörű

ujdonságai

ruha-szövetek, blous kelmék — selymek, voile de laine. Óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építészvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek. Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dug választéka. Telefon szám: 568. 1063

Aki olcsón akar vásárolni,

keresse fel most az

Ott Károly

utóda fizetést KOSSUTH-UTCA, a városház alatt. — Csupkék, szalagok, női pipere és bélésárak, ruhadiszkek, kézimunka kellékek, férfingek és nyakkendők, virágok, divatpárnák, alszöszknyák, harisnyák és szabókellékek rendkívül olcsó szállított árak mellett.

Ott Károly u.